Europees Parlement
2024-2029

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

2024/2019(DEC)

21.2.2025

ADVIES

van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

aan de Commissie begrotingscontrole

inzake het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Commissie voor het begrotingsjaar 2023
(2024/2019(DEC))

Rapporteur voor advies: Assita Kanko

PA_NonLegDec

ADVIES

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Commissie begrotingscontrole in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

A. overwegende dat gendergelijkheid en de uitbanning van ongelijkheden kernwaarden van de Europese Unie zijn die verankerd zijn in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie; overwegende dat de gelijkheid van mannen en vrouwen een van de fundamentele waarden van de Unie is en dat de Unie zich ertoe heeft verbonden bij elk optreden de gendergelijkheid te bevorderen, zoals verankerd in artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat ook de grondslag vormt voor het beginsel van gendermainstreaming en genderbudgettering, en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;

B. overwegende dat de Europese Commissie haar inzet voor een Unie van gelijkheid kracht heeft bijgezet, zoals blijkt uit de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's waarmee een strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 wordt gelanceerd in naleving van artikel 8 VWEU;

C. overwegende dat het actieplan voor digitaal onderwijs 2021-2027 specifiek beoogt het aandeel vrouwen in studierichtingen en loopbanen op het vlak van digitale en exacte vakken te laten toenemen, ook als ondernemers; overwegende dat de toekomstige financieringsmechanismen een dergelijke grotere inclusie van vrouwen en meisjes moeten faciliteren;

D. overwegende dat de doelstellingen van het Daphne-programma volgens het Europees netwerk inzake criminaliteitspreventie hun relevantie ten aanzien van de oorspronkelijke behoeften waaruit het programma is voortgekomen, blijvend hebben bewezen, namelijk de bescherming van kinderen, jongeren en vrouwen tegen geweld alsook geweldpreventie;

E. overwegende dat de aanpak van de Unie om gelijkheid te bevorderen via haar beleid, wetgeving en financieringsmechanismen voor verbetering vatbaar is; overwegende dat het Europees Parlement de Commissie herhaaldelijk heeft verzocht om de toepassing van gendermainstreaming, waaronder genderbudgettering en gendereffectbeoordelingen, in al het beleid van de Unie te bevorderen en ten uitvoer te leggen;

F. overwegende dat gendergelijkheid in de Unie een negatieve invloed ondervindt als gevolg van tegenkrachten ten aanzien van gendergelijkheid en vrouwenrechten, met name op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) in verschillende lidstaten; overwegende dat de bescherming en bevordering van SRGR van essentieel belang zijn om volledige gendergelijkheid tot stand te brengen en de autonomie van vrouwen over hun eigen lichaam te waarborgen; overwegende dat de antigender- en antiabortusbewegingen in Europa steeds mondiger en invloedrijker worden; overwegende dat deze bewegingen goed gefinancierd en georganiseerd zijn en dat het aannemelijk is dat zij de vrouwenrechten in de toekomst verder onder druk zullen zetten; overwegende dat andere aanhoudende crises, zoals de klimaatcrisis,

gewapende conflicten en de stijgende kosten van levensonderhoud, vrouwen ook harder treffen; overwegende dat deze factoren bestaande ongelijkheden verder vergroten en de vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid belemmeren;

G. overwegende dat in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie niet alleen de gendergelijkheid is verankerd, maar ook de menselijke waardigheid wordt beschermd en alle vormen van discriminatie, met inbegrip van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit, worden verboden;

1. uit ernstige bezorgdheid over het feit dat in de begroting van de Unie onvoldoende aandacht wordt besteed aan de bescherming van vrouwen en meisjes tegen alle vormen van geweld; betreurt het gebrek aan uitgesplitste gegevens over gendergerelateerd geweld en dringt aan op de correcte en snelle tenuitvoerlegging van artikel 44 van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld[1]; vraagt de Commissie en de lidstaten na te gaan of het haalbaar is de verzamelde gegevens zo spoedig mogelijk en in ieder geval in nieuwe wetgeving en herzieningen uit te breiden en te verbeteren, met name om recidive of voorspelbare vergrijpen te voorkomen; dringt aan op verplichte gendereffectbeoordelingen die gericht zijn op bescherming tegen geweld, zodat de doeltreffendheid van de maatregelen in wetgevingshandelingen ter zake kan worden gemonitord;

2. benadrukt dat integratie van het gendergelijkheidsperspectief in alle beleidsgebieden moet worden gewaarborgd, met name in het licht van de meervoudige gendergerelateerde effecten van diverse aanhoudende crises op het vlak van klimaat, energie en sociale thema's, waarbij gefocust moet worden op SRGR en de tegenbeweging tegen gendergelijkheid en vrouwenrechten in verschillende lidstaten en in de rest van wereld; pleit daarom opnieuw voor de toepassing van genderbudgettering in alle stadia van de begrotingsprocedure;

3. benadrukt dat het gezien de vervolging waar lhbtiqa+-personen onder te lijden hebben noodzakelijk is voldoende middelen uit te trekken voor maatregelen ter bestrijding van lhbtiqa+-fobie, zoals telefonische hulplijnen waar men terecht kan voor advies en een luisterend oor;

4. erkent de inzet van de Unie op het gebied van gendermainstreaming, alsook de noodzaak om de beleidsvorming verder toe te spitsen op de bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes in de EU, onder meer door middel van voorlichtingscampagnes; wijst erop dat een op de drie vrouwen in de EU tijdens haar leven te maken krijgt met gendergerelateerd geweld, waaronder lichamelijk, seksueel en psychologisch geweld of dreiging met geweld[2]; beklemtoont dat moet worden herhaald dat verkrachting nog altijd een van de meest voorkomende mensenrechtenschendingen is en dat er dringend een gemeenschappelijke EU-definitie van verkrachting moet worden vastgesteld op basis van het ontbreken van instemming, met gemeenschappelijke minimumsancties in de nationale wetgevingen; herhaalt dat alle niet-consensuele seks in alle EU-lidstaten als verkrachting moet worden aangemerkt;

5. herhaalt dat SRGR fundamentele mensenrechten zijn en dat de verwezenlijking ervan

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401385
[2] https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/eu-gender_based_violence_survey_key_results.pdf

een fundamenteel aspect van de menselijke waardigheid is en een voorwaarde voor het bereiken van gendergelijkheid; dringt erop aan dat Europa zich sterk maakt voor de bescherming van onze fundamentele waarden, zoals gelijke rechten op autonomie over ons eigen lichaam en toegang tot SRGR, met inbegrip van veilige en legale abortus; benadrukt dat de begrotingstoewijzingen ter ondersteuning van de universele eerbiediging van en toegang tot SRGR moeten worden verhoogd, met inbegrip van toegang tot gratis, veilige en legale abortus en andere essentiële diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid;

6. is ingenomen met de ontwikkeling en toepassing van de methodologie voor genderbudgettering; herhaalt dat de toepassing ervan verder moet worden ontwikkeld en verbeterd; dringt aan op een betere verzameling, rapportage en evaluatie van vergelijkbare naar gender uitgesplitste gegevens in de context van alle relevante beleidsterreinen van de EU; verzoekt de Commissie met klem dit als prioriteit te behandelen;

7. is bezorgd over de toenemende financiële risico's als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan voor vrouwen; wijst op de noodzaak om de kwetsbare positie van vrouwen in tijden van oorlog en in conflictgebieden te erkennen en prioriteit te geven aan beleid dat kinderen, vrouwen en gezinnen beschermt, met name door er voor te zorgen dat in conflictsituaties hulp en toegang tot gezondheidsdiensten worden geboden, waaronder noodanticonceptie, soa-tests, behandeling met profylaxe na blootstelling en toegang tot veilige en legale abortuszorg; laakt conflictgerelateerd gendergerelateerd geweld, met inbegrip van het gebruik van seksueel geweld en verkrachting als oorlogswapen; pleit voor de bescherming en ondersteuning van vrouwen, onder meer door preventie van mensenhandel en seksuele uitbuiting, met name bij het verlenen van hulp in conflictsituaties en toegang tot gezondheidsdiensten, met inbegrip van toegang tot veilige en legale abortus;

8. herinnert eraan dat de arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen met een handicap aanzienlijk lager is dan de participatie van mensen zonder handicap; dringt aan op passende maatregelen om deze kwestie aan te pakken;

9. steunt de doelstelling van het Spotlight-initiatief van de VN om geweld tegen vrouwen en meisjes uit te bannen en tegemoet te komen aan de behoeften van kwetsbare groepen, waaronder slachtoffers van schadelijke praktijken zoals vrouwelijke genitale verminking of kindhuwelijken, en benadrukt dat deze maatregelen ook de bescherming van lbtiqa+-vrouwen moeten omvatten; verzoekt de Commissie met klem een einde te maken aan de financiering van bewegingen binnen en buiten de Unie die bijdragen tot alle vormen van onderdrukking van vrouwen, onder meer door middel van campagnevoering tegen grondrechten, waaronder vrouwenrechten en SRGR; verzoekt de Commissie en de lidstaten met klem sterker in te zetten op bewustmakingscampagnes tegen gendergerelateerd geweld en discriminatie, waarbij voorlichting gericht op de bestrijding van lhbtiqa+-fobie en de bevordering van SRGR expliciet aan bod moeten komen; dringt aan op alomvattende, op leeftijd afgestemde voorlichtingsprogramma's over seksualiteit en relaties met het oog op de bevordering van gendergelijkheid, consent en respect voor diversiteit in alle lidstaten;

10. dringt erop aan dat in de EU-begroting meer ruimte komt voor vrouwen die momenteel slechts beperkt kunnen profiteren van contacten met anderen of beperkte gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van competenties, bijvoorbeeld via mentorprogramma's of professionele netwerken uit alle sectoren van de Europese economie;

11. herinnert eraan dat de EU-instellingen, overeenkomstig artikel 11, lid 2, VEU, verplicht zijn een open, transparante en gestructureerde dialoog met maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen te onderhouden, en benadrukt in dit verband met name dat succesvolle structurele financiering een voorwaarde is voor publieke participatie aangezien het anders voor burgers niet mogelijk zou zijn hun stem op EU-niveau te laten horen via hun belangenverenigingen, een regelmatige dialoog te onderhouden met EU-instellingen en daarmee bij te dragen aan democratische participatie in de beleidsvorming en aan een open en brede dialoog, zodat wordt gewaarborgd dat uiteenlopende standpunten en zorgen worden meegewogen waarbij het algemeen belang en commerciële belangen in gelijke mate gehoord dienen te worden, en tevens een toezichthoudende rol te spelen ten aanzien van de uitvoering van Europees beleid en wetgeving, onder meer wat betreft het gebruik van EU-middelen, en een controlerende rol ten aanzien van de rechtsstaat; herinnert eraan dat de Commissie in haar politieke richtsnoeren heeft toegezegd om intensiever samen te werken met maatschappelijke organisaties die over expertise beschikken en een belangrijke rol kunnen spelen bij het verdedigen van specifieke maatschappelijke kwesties en het handhaven van de mensenrechten, wat inhoudt dat, hoewel het weliswaar niet zo is dat de Commissie ngo's een mandaat zou verschaffen voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het ondersteunen van specifieke standpunten of beleidsmaatregelen, het van fundamentele waarde is dat maatschappelijke organisaties dankzij EU-financiering deel kunnen nemen aan een "open, transparante en regelmatige dialoog" met de EU-instellingen, zoals verankerd in artikel 11 VEU, door middel van activiteiten zoals belangenbehartiging, betogingen of het voeren van rechtszaken, en dat deze organisaties in aanmerking moeten komen voor middelen via de desbetreffende financieringsprogramma's en over voldoende specifieke financiering moeten beschikken;

12. benadrukt dat moet worden gewaarborgd dat alle EU-middelen bij hun beoogde ontvangers terechtkomen en dat er geen EU-financiering wordt toegewezen aan of in verband kan worden gebracht met oorzaken van terrorisme of terrorisme in welke vorm dan ook, aangezien dit rampzalige gevolgen zou hebben voor vrouwen en meisjes;

13. dringt aan op een stabiel financieringskader om de doeltreffendheid en duurzaamheid van het Daphne-programma ter ondersteuning van de bescherming van vrouwen en kinderen tegen geweld te waarborgen; spreekt zijn waardering uit voor de efficiëntie van het Daphne-programma, zoals te zien is aan de indrukwekkende outputs en resultaten die zijn behaald in verhouding tot de bescheiden middelen die aan het programma zijn toegewezen; benadrukt dat een speciaal begrotingsonderdeel voor het Daphne-initiatief in het leven moet worden geroepen om de zichtbaarheid en transparantie van het initiatief en de verantwoording wat betreft de toewijzing van de middelen ervan te bevorderen, met name met behulp van maatregelen die erop gericht zijn alle vormen en gradaties van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes en huiselijk geweld te bestrijden en slachtoffers naar behoren ondersteuning te bieden; erkent dat Daphne tot doel heeft kinderen, jongeren en vrouwen te beschermen tegen

alle vormen van geweld en tegen mensenhandel, en een hoog niveau van gezondheidsbescherming, welzijn en sociale cohesie te bereiken; verzoekt de EU daartoe met klem het programma als een prioriteit binnen de EU-begroting te beschouwen;

14. verzoekt om de oprichting van een specifiek programma binnen het financieringskader van Daphne om geweld tegen lhbtiqa+-vrouwen aan te pakken, onder meer door te zorgen voor veilige opvangcentra en toegang tot hulpdiensten die zijn afgestemd op hun behoeften, alsook bescherming van hun rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter als rapporteur voor advies verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	18.2.2025
Uitslag eindstemming	+: 27 –: 10 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Abir Al-Sahlani, Mireia Borrás Pabón, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Assita Kanko, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Irene Montero, Carolina Morace, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Elena Donazzan, Loucas Fourlas, Elisabeth Grossmann, Jana Toom
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Gabriella Gerzsenyi, Nikos Papandreou

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

27	+
PPE	Loucas Fourlas, Gabriella Gerzsenyi, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Jana Toom, Lucia Yar
S&D	Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Maria Noichl, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj
The Left	Elena Kountoura, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

10	-
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Assita Kanko, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PfE	Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding